

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

361.1

Szerző

l. m.

Hely

Cím

Budapest nyomorváros.

Idő

"1910"

Forrás:

Független Magyarország

Személy

Pop.

1910 VIII/14

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Budapest nyomorváros.

Előszó.

Ez a rovat ciklusnak készül. Hétről-hétre minden vasárnapon egy-egy adattal, egy újabb momentummal, feljegyzéssel, krónikaszerűen akarja megrajzolni azt a rettenetes, háborzongató nyomort, mely itt Budapesten lakozik, de amelynek nem csak a szegények kunyhói adnak szállást, hanem épp úgy ott lakozik a kisiparos műhelyében, mint a hivatalnok hivatalában. Nálunk kívülről nagyok és fényesek, pompásak és kápráztatók az épületek, belül a falakon nem lakozik más, még a legfényesebb palotában is, mint kétségbeesés, bűn és nyomor. Budapest, amint azt már olyan sokszor elmondták, az a város, ahol mindenki kezdve a legfelső tizezreken, egészen a tömegiakásban lakó tót nap-számúig, a viszonyain felül él. Még az is, akinek milliókra rug a jövedelme, szívesen látott vendég minden udvari bálon, akinek ragyogással, csillogással, fényvel, pompával van teli a neve és az is, aki harmincötödmagával lakik egy-egy apró szobában, nyomortanyák bacillusos levegőjét szívia, akin ezerszer keresztülgázolt az Élet, mely számára sohasem egyéb, csak munka, nyomor és sanyalódás.

Az ilyen állapotnak testvéremzedéke a bűn, ilyen viszonyok csak trágyázzák a talajt, amelyben a csalók, sikkasztók és tolvajok teremnek. Budapest olyan város, hogy itt meg-

bizhatóság nincs, itt szinte közmegegyőződéssé vált, hogy legfeljebb csak az nem lop, akinek nagyon a körmére néznek és mindenki lop, mihelyt egy-egy pillanatra lesiklik róla cerberusainak a tekintete. Külföldön szenzációszámba megy, ha egy-egy jobbmódú embert letartóztatnak, nálunk a legelőkelőbbek kerülnek börtönbe és jóformán feltűnést se kelt.

Budapesten igazán kevés a tisztességes asszony. A nyomor, a viszonyokon felül való élés viszi őket a bűnbe, süllyeszti őket mindig mélyebbre és mélyebbre. A portsmouthi matrózkorcsmának éppen olyan állandó lakója a magyar asszony, mint a jekaterinoszlavi pálinkamérésnek. A hungara egyszerűen világcikk. Itt, Budapesten, nagyon sok, megdöbbentően sok asszony megvásárolható. A legelőkelőbbek, a legmagasabb társadalmi polcokon élők éppen úgy, mint a tizesztendős, mezitlábú ujság áruslányok, akikbe már születésükkor beleette magát a bűn csirája. Az államrendőrség erkölcsrendészeti osztálya megdöbbentő adatokkal tudna szolgálni erről a kérdéstről, ha nem hét pecsét, ezer árgusszem őrizné az aktái titkait. Ezen a hét pecséten, ezen a szigorú titoktartáson ezer meg ezer budapesti köztisztelőben álló család becsülete fordul meg s van rá eset, nem is egy, hogy a férjjel miniszterek paroláznak, míg az asszony az utcán keresi meg a viszonyaikon való túlköltekezéshez szükséges summákat.

Budapest még azzal is tetőzi a benne

duló nyomort, hogy a világ legdrágább városa Drága itt minden, a lakás, az élet, a szórakozás, még a halál is drága. Itt normális viszonyok között, normális erkölcsökkel, sem élni, sem meghalni, csak megszökni lehet. És szökik is, aki csak teheti. Napról-napra, évről-évre nő szaporodik, ijesztő arányokban a kivándorlók szám. Olyanok mennek el innen, akiket ezredéves múlt, évszázadok jómódjának emlékei fűznek ide. Elmennek, hogy többé vissza se jöjjenek. Elmennek, mert beleveszték, belepusztultak a magyar kizárólag magyar, sőt kizárólag a budapesti viszonyokba. S elmennek, mert itt, ahol mindenki ismeri őket restelnek nyomorogni, ők, milliók egykori tulajdonosai s emennek is jobb hazába, ahol senki sem szűk meg őket azért, mert munkával akarnak enyhíteni a nyomorukon.

A nyomornak, a rettenetes magyar nyomornak egyik főoka az is, hogy nálunk csak az iskoláskönyvekben tanítják, hogy a munka tisztesség, a munka becsület, nálunk a munka szegény s aki dolgozik, annak egyéb se jut osztályrészül, csak kinlódás, megvetés és nyomor.

A munkást kiuzsorazza a kenyéradó gazdája, a háziura, megcsalja a pék, a fűszeres, a mészáros, rászedi a legjobb, legmeghittebb barátja. Mindenki lop, csal. A háziura a lakásból a levegőt, a fűszeres a tojásból a fehérnyét, a pék a kenyérből a lisztet, a kávé s a kávéból a kávéat lopja ki.

Nyomoruságos ez a Budapest. A legnagyobb, legrettenetesebb nyomor városa. Köteket lehetne írni ennek a városnak, a nyomorról, szociológiai tanulmányokat mázsaszámra. Ez a rovat nem lesz tanulmány, nem lesz nagyképi elmélkedés, nem lesz egyéb, mint egy hétről-hétre készülő pillanatfelvétel arról, hogy palotákban dusskalkodó várost méltán az a cím, hogy — Budapest nyomorváros.

(l. m.)